

Kennis verder brengen

Beleidsplan Bibliotheek UvA/HvA 2015-2018

INHOUD

1. Inleiding	3
2. De Bibliotheek UvA/HvA in context	4
2.1. Ontwikkelingen in de bibliotheekwereld	5
2.2. Bibliotheek voor de UvA/HvA-gemeenschap	6
3. Strategische keuzes	7
3.1. Studenten, docenten en onderzoekers vinden bij de Bibliotheek UvA/HvA bronnen en informatie op een manier die aansluit bij hun wensen en behoeften.	9
3.2. De Bibliotheek UvA/HvA draagt bij aan de kwaliteit van onderwijs en onderzoek door het ondersteunen van open delen en hergebruik van resultaten.	11
3.3. Op de campus is de Bibliotheek UvA/HvA het natuurlijke hart.	13
3.4. De Bibliotheek UvA/HvA versterkt profiel en imago van de UvA en de HvA.	15
4. Uitvoering	17
4.1. Producten en diensten en nieuw financieel perspectief	18
4.2. Consequenties voor de medewerkers	19
4.3. Samenwerking en netwerken	20
5. Tijdpad 2015-2018	21

1. INLEIDING

Bibliotheekorganisaties in het hoger onderwijs opereren in een dynamische omgeving. Zowel het hoger onderwijs zelf als de (wetenschappelijke) informatiedienstverlening innoveert in een hoog tempo. Dat vraagt van bibliotheken een heldere koers, focus op kernactiviteiten, een organisatievorm die daaraan dienstbaar is en medewerkers die toegerust zijn voor excellente dienstverlening. Samenwerking over oude organisatiegrenzen heen is een kans én een cruciale voorwaarde om ook in de toekomst waarde te blijven toevoegen aan onderwijs en onderzoek.

Dat geldt zeker voor de Bibliotheek UvA/HvA. Met deze naam duiden we de unieke combinatie aan van Universiteitsbibliotheek Amsterdam, Hogeschoolbibliotheek Amsterdam en Erfgoed (Allard Pierson Museum en Bijzondere Collecties). Ons motto is:

WIJ BRENGEN KENNIS VERDER

De Bibliotheek UvA/HvA is een inspirerende en gastvrije studie-, onderzoeks- en ontmoetingsplek voor onderzoekers, docenten en studenten, off- en online. Wij verzamelen, bewaren, beheren én selecteren informatie uit het wereldwijde informatieaanbod, we bieden het platform voor studenten en onderzoekers om bronnen uit heden en verleden te delen en stellen deze informatie en bronnen beschikbaar voor een brede groep gebruikers. Wij geven onze gebruikers hulp op maat om in het uitgebreide aanbod van informatie de juiste bronnen te vinden voor toepassing in onderwijs en onderzoek. Wij benutten daarbij onze unieke combinatie van bibliotheken en museum. Daarmee brengen wij kennis verder en helpen we de kwaliteit van het hoger onderwijs in Amsterdam te verbeteren.

Dit beleidsplan legt voor de jaren 2015-2018 de koers en focus voor de Bibliotheek UvA/HvA vast en is gebaseerd op inbreng vanuit UvA, HvA en de bibliotheekorganisatie zelf. UvA en HvA zijn momenteel bezig met het opstellen van nieuwe instellingsplannen voor de periode 2015-2020. Zodra deze instellingsplannen definitief zijn vastgesteld, bekijken wij of de koers die hier voor de Bibliotheek UvA/HvA wordt uitgezet wellicht (op onderdelen) moet worden aangepast of verder toegespitst.

In het beleidsplan worden op hoofdlijnen de doelen beschreven die de Bibliotheek UvA/HvA in 2015-2018 wil realiseren. Na vaststelling van het plan zal het tijdpad worden uitgewerkt waarlangs we die doelen willen bereiken. Ook wordt dan gespecificeerd welke bijdragen de afzonderlijke organisatieonderdelen aan die realisatie gaan leveren.

hoofdstuk 2

De Bibliotheek UvA/HvA in context

2. DE BIBLIOTHEEK UVA/HVA IN CONTEXT

2.1. Ontwikkelingen in de bibliotheekwereld

De snelle veranderingen in informatievoorziening genereren nieuwe wensen en vragen voor de bibliotheek. Traditionele taken zoals catalogiseren en collectioneren krijgen minder belang. Er is een groeiende behoefte aan nieuwe diensten en ondersteuning bij informatie- en databeheer, kennisoverdracht en het gebruik van digitale content. Nieuwe bibliotheektaken liggen op het gebied van datamanagement en betreffen het beheren, toegankelijk maken en digitaal publiceren van informatie in diverse vormen en maten. Het takenpakket heeft zich uitgebreid tot kennis delen via workshops, debatten en evenementen en het faciliteren van een grote variëteit in werk- en studieplekken.

Terwijl de informatie digitaliseert, groeit de behoefte aan de bibliotheek als ontmoetingsplek. Overal ter wereld worden nieuwe bibliotheken gebouwd. Vaak architectonische blikvangers die dienen als visitekaartje van de organisatie. Maar ze zijn vooral de centrale ontmoetingsplek. Kennis delen, elkaar ontmoeten en samen studeren; de studieplekken zijn enorm in trek. De aangeboden ruimtes vertonen steeds grotere variatie. Geen bibliotheek kan meer zonder loungeplek en coffee corner. Daarnaast worden in de Mediacentra en Library Learning Centers ook projectwerkplekken, multimediaruimtes, stiltecellen en coupés aangeboden.

Informatie heeft diverse verschijningsvormen. Tekst, al dan niet digitaal, is niet langer meer de enige vorm voor kennisoverdracht. Publicaties bevatten onderzoeksdata, bewegend beeld en interactieve modellen. Ze verschijnen als serie, blog of website. Ook films, presentaties, online cursussen, massive open online courses (MOOC's), tweets en andere objecten zijn methoden voor kennisoverdracht. De bibliotheek brengt de verschillende informatiedragers bij elkaar, ontsluit en verspreidt ze. Door uitwisseling van informatie wordt kennis gecreëerd die vervolgens weer bewaard en verspreid moet worden. Bibliotheken pakken die taak steeds breder op met repositories en ondersteuning van interactie via sociale media. Ze stimuleren actief het delen van informatie en open access.

Voor de ontsluiting van informatie is de bibliotheek niet meer het vanzelfsprekende startpunt. Google heeft die functie naar zich toegenomen, uitgeverijen zetten hun catalogi op het web, societies bieden actuele preprint servers. De bibliotheek richt zich nog meer dan in het verleden op selectie en kwaliteit uit het enorme aanbod. Daarmee sluit ze aan op de specifieke lokale behoeftes. Hoe meer Google ontsluit, des te meer hulp nodig is van de bibliotheek om daarmee om te gaan. Hoe meer uitgeverijen, organisaties, verenigingen en individuen hun informatie toegankelijk maken, des te meer het de opdracht van de bibliotheek is haar gebruikers te ondersteunen bij de navigatie naar het waardevolle materiaal. Bij universiteiten en hogescholen zorgen de bibliotheken daarmee voor selectie en kwaliteit van het informatieaanbod en voor aansluiting van dat aanbod op de behoeftes van de eigen doelgroepen.

2.2. Bibliotheek voor de UvA/HvA-gemeenschap

Een van de doelstellingen in het Instellingsplan van de Universiteit van Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam is het bieden van één geïntegreerde organisatie voor ondersteuning van kennisoverdracht in Amsterdam. De Bibliotheek UvA/HvA helpt de UvA en de HvA deze doelstelling te bereiken. Onze dienstverlening en collecties worden sinds jaar en dag hogelijk gewaardeerd door studenten, docenten, onderzoekers en een algemeen publiek, uit Amsterdam en daarbuiten. Met de veranderingen op het gebied van informatievoorziening veranderen ook de taken en diensten van de Bibliotheek UvA/HvA.

‘De kerntaak van de bibliotheek verandert radicaal. Waar deze eerst primair gericht was op het beschikbaar maken van de (fysieke) collectie, zal in toenemende mate van Universiteitsbibliotheek en Hogeschoolbibliotheek gevraagd worden op te treden als databeheerder in de breedste zin des woords.’

In tijden van verandering is een duidelijk, transparant en vernieuwend dienstenpakket belangrijk. Daarmee krijgt de brede UvA/HvA-gemeenschap keuzes aangeboden en wordt gewezen op nieuwe diensten en mogelijkheden.

De hiervoor genoemde algemene ontwikkelingen in bibliotheekland maken een aantal trends duidelijk: vergroting en verbreding van het dienstenaanbod van bibliotheken, toenemende vraag naar interactiviteit en groeiende behoefte aan ondersteuning bij informatiegebruik in onderwijs en onderzoek. De unieke combinatie van hogeschoolbibliotheek, universiteitsbibliotheek en museale erfgoedinstelling maakt de Bibliotheek UvA/HvA bij uitstek geschikt om aan deze bredere behoeften te voldoen.

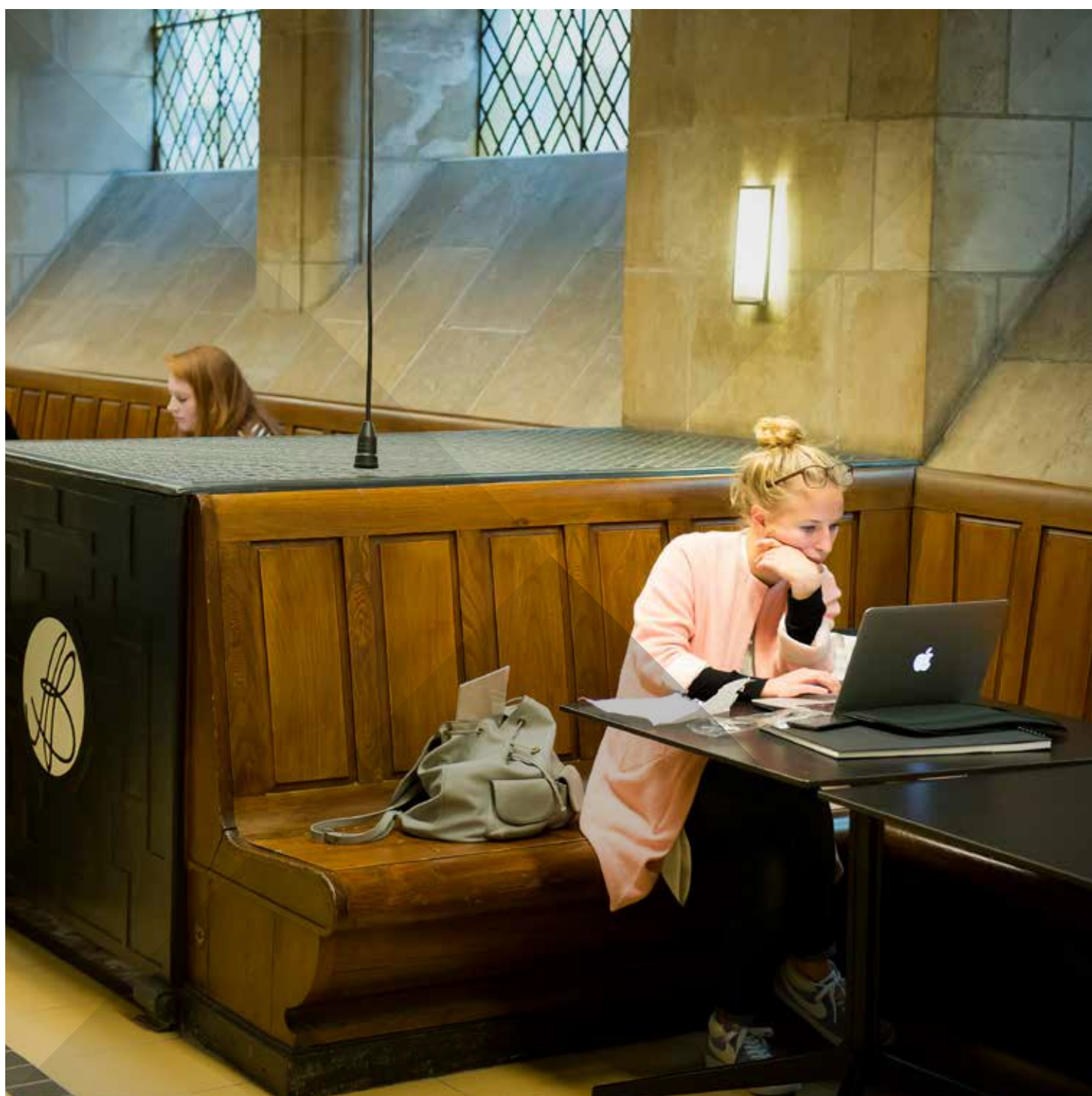
UvA en HvA varen wel bij onze vestigingsplaats Amsterdam en ze kunnen bovendien profiteren van de unieke rijkdom en uitstraling van een van de grootste erfgoedcollecties van Nederland. Onze erfgoedcollectie is een unieke bron voor onderwijs en onderzoek en bij de valorisatie daarvan, als getuige van een rijk geschakeerd verleden én als instrument voor representatie en profilering van de UvA en de HvA. De collecties vertegenwoordigen een onschatbare cultuurhistorische en economische waarde.

De keuzes die in dit beleidsplan worden gemaakt zijn erop gericht optimaal voordeel te halen uit de combinatie van Universiteitsbibliotheek, Hogeschoolbibliotheek en Erfgoed. Met de kennis en kunde van de Universiteitsbibliotheek als internationale onderzoeksbibliotheek, de focus op ondersteuning van onderwijs bij de Hogeschoolbibliotheek en het vermogen van Erfgoed om geschiedenis te presenteren als levend verleden, kunnen de Bibliotheek UvA/HvA alle kennis van en voor de UvA en de HvA verder brengen.

hoofdstuk 3

Strategische keuzes

3. STRATEGISCHE KEUZES

Om de kennis van de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam verder te brengen, baseren wij onze producten en diensten op vier elkaar versterkende strategische keuzes:

1. Studenten, docenten en onderzoekers vinden bij de Bibliotheek UvA/HvA bronnen en informatie op een manier die aansluit bij hun wensen en behoeften.
2. De Bibliotheek UvA/HvA draagt bij aan de kwaliteit van onderwijs en onderzoek door het ondersteunen van open delen en hergebruik van resultaten.
3. Op de campus is de Bibliotheek UvA/HvA het natuurlijke hart.
4. De Bibliotheek UvA/HvA versterkt profiel en imago van de UvA en de HvA.

Bij het uitvoeren van deze strategische keuzes werken wij vóór en samen met diverse partijen in de UvA en de HvA:

- Onze opdrachtgever is het College van Bestuur van de UvA en de HvA.
- Onze klanten zijn degenen die de keuze van onze producten en diensten bepalen en voor financiering zorgdragen; dat is het College van Bestuur en dat zijn de bestuurders van de domeinen en faculteiten. Klanten bevinden zich ook onder een breed publiek dat eveneens betaalt voor onze producten.
- Onze gebruikers zijn de studenten, docenten en onderzoekers en externen die de producten en diensten van de Bibliotheek UvA/HvA afnemen.

3.1. Studenten, docenten en onderzoekers vinden bij de Bibliotheek UvA/HvA bronnen en informatie op een manier die aansluit bij hun wensen en behoeften.

De Bibliotheek UvA/HvA biedt fysieke en digitale bronnen aan op een wijze die optimaal aansluit bij het gewenste gebruik en geven gebruikers de ondersteuning die zij daarbij nodig hebben. 'Zoeken, vinden en verkrijgen' ondersteunen wij met geavanceerde zoeksystemen en waar nodig met uitleg en training. Daarbij onderkennen wij de diversiteit in gebruik en gebruikerservaring.

De bibliotheek als ondersteuner bij het zoeken, vinden en leveren van informatie zet daarvoor op maat gesneden zoekmethoden in, van Google Scholar en de eigen catalogus tot zeer specialistische bibliografische zoeksystemen. In het overvloedige informatieaanbod gaat het erom juist die informatie te lokaliseren die is toegesneden op de vragen uit onderwijs en onderzoek. Selectie van informatie via de bibliotheek richt zich op de specifieke behoeften van haar doelgroepen en is dé waarborg voor relevantie en kwaliteit. Daarbij worden onze eigen historische informatiecollecties optimaal ingezet om een betekenisvolle rol te spelen voor onderwijs en onderzoek.

Onderzoekers, docenten en studenten moeten de informatie die zij nodig hebben kunnen vinden en ook kunnen gebruiken. De bibliotheek zorgt ervoor dat deze informatie beschikbaar is door een collectie samen te stellen die volledig aansluit op de wensen en behoeften van de verschillende doelgroepen.

Die collecties voor wetenschap, maar ook voor onderwijs, achtergrond en verdieping, zijn in toenemende mate digitaal beschikbaar. In dat geval bieden we ze ook digitaal aan. We zoeken de meest relevante open access-publicaties maar schaffen ook licenties aan op de gewenste digitale tijdschriften, databanken en e-books. Voor het afsluiten van de beste overeenkomsten werken we samen met onze zusterinstellingen in Nederland. We evalueren het gebruik en houden continu nieuw aanbod en nieuwe mogelijkheden in de gaten.

De bibliotheek zorgt ook zelf voor digitale collecties. In samenwerking met zusterinstellingen in binnen- en buitenland digitaliseert onze bibliotheek haar historische collecties om gebruik voor onderzoek en onderwijs te bevorderen. Bijzondere papieren werken, maar ook schoolmethodes, naslagwerken en overig materiaal dat (nog) niet in digitale vorm te krijgen is maar wel gebruikt wordt bij de hogeschool en universiteit, blijft de bibliotheek in fysieke vorm aanbieden.

De bronnen van de Bibliotheek UvA/HvA worden gebruikt voor het onderzoek en onderwijs aan de UvA en de HvA. 'Gebruik' definiëren we daarbij heel breed: van inspiratie tot studie. Als collecties niet gebruikt worden, kunnen we overgaan tot zorgvuldige deselectie. Met onze collega's in Nederland zorgen we dat nationaal cultureel erfgoed behouden blijft en dat de diversiteit van de beschikbare collecties zo groot mogelijk blijft. De inzetbaarheid voor onderwijs en onderzoek bepaalt lokaal de collectievorming, de investeringen en de inzet voor ontsluiting.

Om te helpen bij het vinden en gebruiken van informatie geeft de bibliotheek ondersteuning door middel van onder meer cursussen en trainingen. Deze passen in de leerlijnen in het onderwijs en sluiten aan bij de vraag: van online training voor grote aantallen eerstejaars UvA/HvA-studenten tot specialistische workshops voor onderzoekers.

In 2018

- wordt de Bibliotheek UvA/HvA erkend en herkend als een gezaghebbende en betrouwbare leverancier van zoveel mogelijk relevante informatiebronnen van hoge kwaliteit;
- is toegang tot digitale externe bronnen, tot de resultaten van onderwijs en onderzoek en tot de gedigitaliseerde historische collecties geoptimaliseerd;
- is toegang tot informatie laagdrempelig, bij voorkeur open en optimaal afgestemd op de wensen en doelen van de diverse gebruikers;
- geeft de bibliotheek – plaatsonafhankelijk, digitaal en waar nodig op maat – advies, hulp en training bij zoeken en vinden voor studenten én medewerkers;
- zorgt de bibliotheek voor professioneel beheer en conservering van waardevolle historische collecties;
- heeft de Bibliotheek UvA/HvA per saldo kleinere collecties door een afgewogen beleid in verwerving en afstoting.

Wat gaan wij doen?

- De Bibliotheek UvA/HvA legt zich toe op het structureel inventariseren van vragen en wensen van klanten en gebruikers, via relatiebeheer, gebruikersonderzoek, usability tests en statistische analyse.
- Vraagsturing is leidend voor de collectieopbouw. In samenspraak met de klant beoordelen wij of de budgetten voor zijn vraag worden ingezet.
- In het geval van uitzonderlijke verwervingen moet de financierbaarheid van beheer- en ontsluitingskosten alsmede eventuele digitalisering zijn vastgesteld.
- Als gedrukt materiaal ook digitaal beschikbaar is, schaffen wij gedrukte werken nog uitsluitend aan op speciaal verzoek van de klant.
- Historische collecties digitaliseren wij zo snel mogelijk, bij voorkeur via nieuwe vormen van financiering.
- Wij inventariseren op zo kort mogelijke termijn de collecties en digitale bestanden die de bibliotheek al bezit maar nog niet toegankelijk heeft gemaakt voor derden. Experts (informatiespecialisten en conservatoren) bepalen, in overleg met de faculteiten en domeinen, wat ontsloten en toegankelijk gemaakt moet worden. Wat niet in aanmerking komt, stoten we op verantwoorde wijze af.
- Nieuwe vormen van financiering, zoals projectfinanciering en het aantrekken van fondsen voor deze strategische keuze, zijn noodzakelijk en geven wij binnen de gehele organisatie meer aandacht.

KPI zoeken en vinden	2015	2016	2017	2018
Aantoonbaar gebruik ingekochte content 2015-2018	60%	65%	70%	75%
% van de collectie digitaal				
- Historische collectie (tot 1900)	10%	12%	15%	17%
- Actuele/lopende collectie	75%	80%	85%	90%
Digitale toegang historische collecties	80%	85%	90%	95%

3.2. De Bibliotheek UvA/HvA draagt bij aan de kwaliteit van onderwijs en onderzoek door het ondersteunen van open delen en hergebruik van resultaten.

Open uitwisseling van informatie, nationaal en internationaal, bevordert hergebruik in onderzoek en onderwijs. De bibliotheek zet haar expertise in door data, collecties en publicaties duurzaam, vindbaar en bruikbaar te beheren en, indien gewenst en passend, open access beschikbaar te stellen. Open access komt tegemoet aan wensen van gebruikers maar wordt ingeperkt door wet- en regelgeving en de belangen van de uitgevers. Ons motto is: 'Open waar het kan, gesloten waar het moet'.

Samen met zusterinstellingen in binnen- en buitenland en andere relevante partijen (VSNU, SURF, NWO) stimuleert de bibliotheek de ontwikkeling naar open access-uitwisseling van data en publicaties. Daarbij bemiddelen wij tussen gewenste toegang tot peer-reviewed high-impact journals en het stimuleren van nieuwe modellen voor open access-publiceren. In nauwe samenwerking met onderwijs en onderzoek zet de bibliotheek ook zelf innovatieve modellen voor publiceren in.

Onze eigen (erfgoed)collecties stellen wij zo veel mogelijk open access beschikbaar, enerzijds om bij te dragen aan de toegankelijkheid van deze bronnen voor (inter)nationaal onderzoek en onderwijs, anderzijds als bijdrage aan de uitstraling van de UvA en de HvA. We gebruiken hiervoor zoveel mogelijk de bestaande platforms.

De hoeveelheid digitale onderzoeksdata neemt de laatste decennia zeer snel toe. Om deze data goed te kunnen terugvinden, moeten ze van de juiste metadata worden voorzien. De bibliotheek ondersteunt zowel het bewaren en toegankelijk maken als het delen en publiceren van onderzoeksdata (Research Data Management ofwel RDM). Dat maakt onderzoek verifieerbaar en zo wordt voldaan aan regelgeving en voorwaarden van subsidiegevers. Het beschikbaar komen van digitale informatie, bronnen en ICT-hulpmiddelen voor interpretatie en visualisatie van onderzoeksdata en van digitale bronnen maakt bovendien nieuwe vormen van onderzoek mogelijk, zoals data- en tekstmining. Met RDM faciliteert de bibliotheek dit nieuwe onderzoek.

Open leermiddelen bevorderen het aanbod en de kwaliteit van lesmateriaal. De bibliotheek zet zich actief in voor het creëren, delen en hergebruiken van digitaal lesmateriaal. Daarmee maken we 'blended learning' mogelijk. De bibliotheek helpt de docenten bij UvA en HvA nieuwe methoden toe te passen door het digitaal aanbieden van lesmateriaal en het bewaren en beheren van informatie en interactie.

Onderwijs en onderzoek creëren informatie in verschillende verschijningsvormen. De bibliotheek zorgt, in samenwerking met (inter)nationale partners, voor de mogelijkheid websites, blogs en tweets maar ook databases en multimediamateriaal te bewaren en in te zetten in het onderwijs en te gebruiken voor het onderzoek. We zorgen voor de ontsluiting en ondersteunen het gebruik van online courses als MOOC's.

In 2018

- erkent onze omgeving binnen UvA en HvA de positie van de bibliotheek als expert, innovator en aanjager op het gebied van het open delen van resultaten van onderzoek en onderwijs;
- behoort het geven van advies en praktische ondersteuning op het terrein van het open publiceren van artikelen, data en leermiddelen tot de vanzelfsprekende competenties van medewerkers van de bibliotheek;
- is daartoe kennis over auteursrecht breed in de bibliotheekorganisatie verankerd en beschikbaar voor de hele UvA en HvA;
- is ondersteuning bij Research Data Management en het inzetten van open leermiddelen voor 'blended learning' een gewaardeerde dienst van de bibliotheek;
- zijn ook de historische collecties voor een groot deel digitaal ontsloten en open beschikbaar.

Wat gaan wij doen?

- De Bibliotheek UvA/HvA bouwt expertise op over wat 'open delen' betekent voor onderzoek en onderwijs, vanuit een internationale oriëntatie (LERU, LIBER en EU-projecten).
- In samenwerking met deelnemers binnen deze internationale gremia ontwikkelen wij platforms voor innovatieve manieren van publiceren en omgang met data.
- Wij zoeken actief het gesprek hierover op binnen de wetenschappelijke gemeenschap in de UvA en de HvA.
- Wij promoten actief het gebruik van de instellingsrepository en op nationaal niveau van Narcis en HBO Kennisbank.
- Wij integreren open publicatieplatforms in lokale zoeksystemen en brengen ze op die wijze onder de aandacht.
- Wij verwerven kennis van nieuwe vormen van informatievoorziening, bijvoorbeeld via multimedia of sociale media, en passen die kennis toe. Zo groeit de bibliotheek in haar rol als expertisecentrum voor alle vormen van informatieverspreiding.
- Wij laten eigen (bibliotheek)publicaties, inclusief die van Erfgoed, alleen nog in open access verschijnen.

KPI open delen	2015	2016	2017	2018
Percentage open toegankelijke (UvA/HvA) publicaties:	30%	40%	50%	55%
Percentage wetenschappelijk medewerkers met aantoonbare dataopslag:	10%	15%	20%	30%

3.3. Op de campus is de Bibliotheek UvA/HvA het natuurlijke hart.

UvA en HvA manifesteren zich in Amsterdam via de stadscampussen. Door de combinatie van inspirerende ruimten, faciliteiten (goede koffie!), collecties – zowel digitale als fysieke – en ondersteuning door deskundige medewerkers is de Bibliotheek UvA/HvA ‘the place to be’: het kloppende hart van de campus om te studeren, te verblijven en anderen te ontmoeten, om kennis te delen en inspiratie op te doen.

De bibliotheek neemt het voortouw om samen met de overige ondersteunende diensten binnen UvA/HvA integrale ondersteuning op de campus aan te bieden. Deskundige front office-medewerkers helpen gebruikers als zij een vraag of verzoek hebben. Ze verwijzen door voor specialistisch informatieadvies, geven informatie over publieksactiviteiten of bieden direct praktische hulp. Informatiespecialisten zijn als ‘embedded librarian’ op iedere campus dicht bij onderwijs en onderzoek aanwezig om snel en persoonlijk advies en ondersteuning te kunnen bieden. Voor de ondersteuning kan de campusorganisatie terugvallen op een gezamenlijke back office, waarin expertise en capaciteit zijn samengebracht.

Samen met de andere diensten zorgt de bibliotheek voor een flexibele en multifunctionele invulling van de ruimtes. Plekken om te lezen, te leren en te verblijven die aansluiten bij de behoeften. Dat betekent een grote variëteit aan studieplekken (stil, samen, rustig) en individuele studievoorzieningen naast groeps- en samenwerkplekken. De locaties van de bibliotheek zijn centrale ontmoetingsplekken, met goede koffie, interessante presentaties, debatten en tentoonstellingen om het studeren en werken af te wisselen maar ook te versterken. Daarnaast zal er overal ruimte zijn om kennis te maken met kunst en erfgoed van de UvA en de HvA, ook als verwijzing naar het verleden waar we telkens op voortbouwen.

Iedere campus zal een eigen identiteit kennen, afhankelijk van de gemeenschap (UvA of HvA), de locatie in de stad en de disciplines die er vertegenwoordigd zijn. De bibliotheek weerspiegelt de eigenheid van iedere campus. De inrichting en faciliteiten richten zich op de behoeften van studenten en medewerkers op de campus en van de lokale vakgebieden. Met kunst, erfgoed en activiteiten om kennis delen te stimuleren, versterkt de bibliotheek de specifieke identiteit. De collecties die ter plaatse gewenst zijn ondersteunen die functie, terwijl we de algemene collecties centraal beheren.

Er zijn aanzienlijke faseverschillen in de ontwikkeling van de verschillende campussen. Het Science Park en de sportcampus Osdorp zijn gereed, de Amstel- en de Roeterseilandcampus zijn in ontwikkeling en de Binnenstadcampus is nog grotendeels in voorbereiding. Die faseverschillen bepalen mede, naast de eigenheid van iedere campus, de wijze waarop wij de integrale ondersteuning in de komende jaren invullen.

In 2018

- is 'one-stop-shop' de leidende werkwijze voor ondersteuning op de campus;
- vindt er integraal beheer plaats, door de bibliotheek, van studieplaatsen op de campussen;
- is de bibliotheek op iedere campus dé ontmoetingsplek in het kader van de 'zichtbare' hogeschool en universiteit in een steeds verder digitaliserende omgeving;
- bevorderen innovatieve onderwijsruimtes en experimentele labs in directe verbinding met de bibliotheek-omgeving de interactie tussen student en docent/onderzoeker.

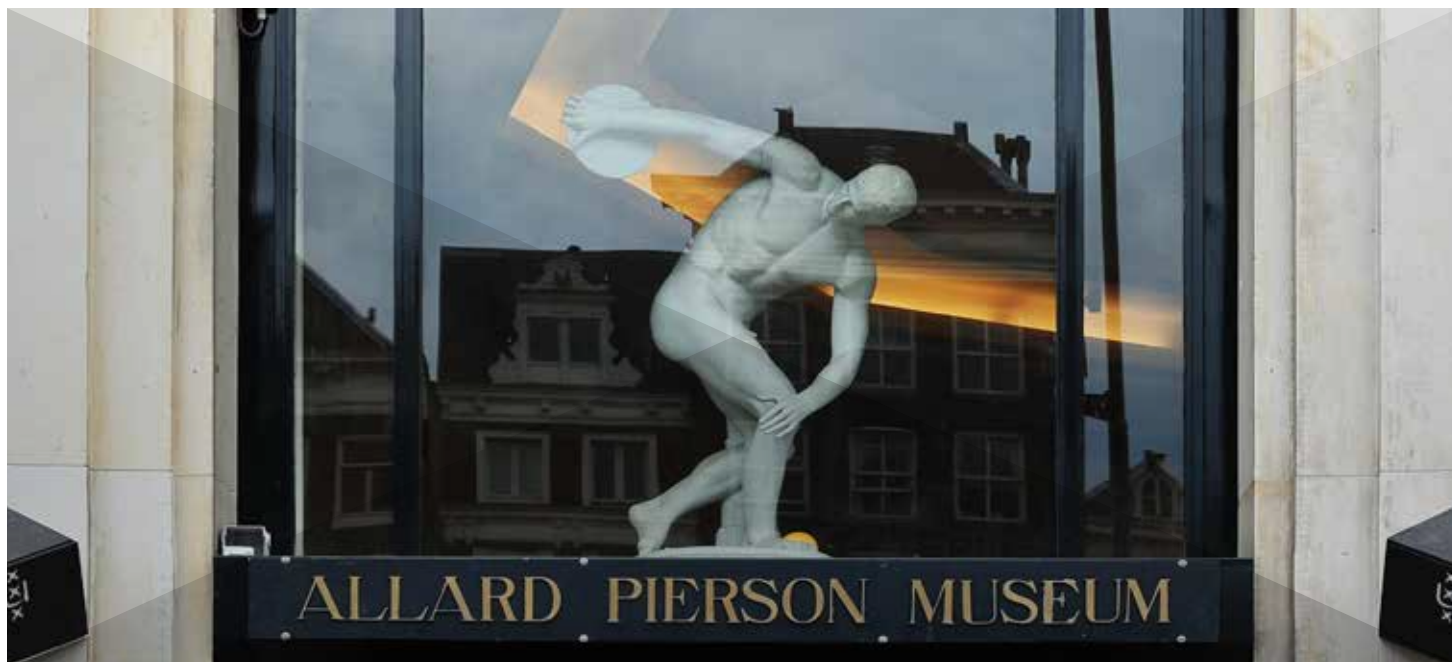
Wat gaan wij doen?

- De Bibliotheek UvA/HvA realiseert in nauwe samenwerking met andere diensten een 'one-stop-shop' door het gezamenlijk aanbieden van de dienstverlening.
- Jaarlijks worden op basis van evaluaties en metingen verbeterplannen uitgevoerd om de kwaliteit en het aantal studiewerkplekken op peil te houden.
- Wij bieden ondersteuning herkenbaar aan: de 'embedded librarian' is aanwezig op de campus en in de digitale leeromgeving en bevindt zich in de nabijheid van onderwijs en onderzoek.
- Wij creëren ruimtes voor interactie tussen studenten en docenten/onderzoekers.
- FLOOR, het leercentrum van de HvA, zoekt samenwerking met bestaande initiatieven en initieert met een aantrekkelijke programmering ontmoeting en debat op iedere campus.
- Erfgoed, behorend tot de faculteiten en domeinen, krijgt aandacht op iedere campus: 'erfgoed op locatie'.
- Wij stimuleren studenten om deel te nemen aan innovatieve projecten van de bibliotheek en benutten hiertoe ook kennis uit UvA en HvA.
- Waar mogelijk zetten wij onderwijs- en medewerkersruimtes flexibel in als studieplaatsen.

KPI Studiefaciliteiten/campus

	2015	2016	2017	2018
% NSE tevredenheid over studiefaciliteiten:	30%	40%	45%	50%
Aantal projecten met O&O op campus:	2 per jaar per campus			

3.4. De Bibliotheek UvA/HvA versterkt profiel en imago van de UvA en de HvA.

De Bibliotheek UvA/HvA verspreidt de resultaten uit onderwijs en onderzoek, maakt de instellingen zichtbaar in de stad en is hoeder en etalage van het erfgoed van universiteit en hogeschool. Daarmee zorgt de bibliotheek voor valorisatie, interactie met het werkveld en een sterk imago. Dat vergroot de mogelijkheden voor financiering en maakt de UvA en de HvA bijzonder voor studenten en een aantrekkelijke werkgever voor de beste docenten en onderzoekers.

De bibliotheek zorgt voor verspreiding en bekendheid van de resultaten uit onderwijs en onderzoek aan de UvA en de HvA. Door onderzoeksresultaten te registreren en te publiceren, draagt de bibliotheek bij aan kennisbenutting. De internationale positie van UvA en HvA wordt versterkt doordat de bibliotheek ervoor zorgt dat informatie over het Amsterdamse onderzoek en de bijbehorende data en publicaties gevonden worden door de internationale zoekmachines. Open access-publiceren zorgt voor bredere verspreiding van kennis en maakt meer interactie mogelijk. Om de resultaten van UvA en HvA aan te laten sluiten bij het werkveld, stimuleert de bibliotheek nieuwe kanalen voor digitale kennisuitwisseling. Ontwikkelingen op het gebied van digitaal publiceren, blended learning, 3D-printen en augmented reality worden door de bibliotheek samen met onderzoekers en studenten onderzocht, ontwikkeld en interactief getest en gepresenteerd. De bibliotheek biedt hier als proeftuin ruimte voor experiment en innovatie in nauwe samenwerking met faculteiten en domeinen, met name op gebied van digitale technieken voor onderwijs en onderzoek.

Met twee erkende musea, het Allard Pierson Museum en de Bijzondere Collecties en het beheer over het erfgoed van universiteit en hogeschool, sluit de bibliotheek aan bij een internationale groep universiteiten, met het motto 'Great universities have great museums'. De vermaarde geschiedenis van de Amsterdamse instellingen wordt zo optimaal ingezet om het onderzoek en onderwijs in de schijnwerpers te zetten en het profiel en imago van UvA en HvA, ook voor een breed publiek te versterken. De erfgoedcollectie is met zorg en ambitie samengesteld en wordt ingezet voor vernieuwend onderzoek op vele gebieden, zoals de archeologie en digital humanities. De collectie is niet alleen een bron voor kennis en onderzoek, maar tevens een bron voor inspiratie.

De gebouwen voor erfgoed aan de Oude Turfmarkt bieden een podium van internationale allure om onderwijs, resultaten van onderzoek en vernieuwende inzichten te presenteren aan het publiek. Ook FLOOR, het debat- en activiteitscentrum van de HvA, biedt een podium aan studenten, docenten en onderzoekers om hun resultaten te delen en zo nieuwe allianties aan te gaan voor toekomstig onderzoek. Zo organiseert de bibliotheek debat en interactie, en legt ook daarmee de verbinding tussen wetenschap, onderwijs en maatschappij.

In 2018

- zijn de Bijzondere Collecties en het Allard Pierson Museum niet alleen de erfgoedetalage voor de UvA, maar zijn zij dit evenzeer voor de HvA;
- worden innovatieve presentatietechnieken ontwikkeld, bij voorkeur op basis van (inter) nationale projecten;
- neemt FLOOR als debat- en activiteitencentrum een centrale plek in op de Amstelcampus, waarbij wordt samengewerkt met Spui25 en Crea, en waarbij een verbinding met de UvA campussen is gerealiseerd;
- is de bibliotheek een actieve intermediair voor de kennis die wij als UvA en HvA produceren.

Wat gaan wij doen?

- De Bijzondere Collecties en het Allard Pierson Museum leggen zich nog verder toe op de verbinding met de eigen moederorganisaties in de breedte. Nu is de Faculteit der Geesteswetenschappen nog de meest vanzelfsprekende sparring partner. Daarnaast worden zo veel mogelijk samenwerkingsverbanden met andere faculteiten en domeinen van de UvA en de HvA gerealiseerd.
- De Bijzondere Collecties, het Allard Pierson Museum en FLOOR voeren een actief beleid om ook de HvA als instituut te representeren en een etalage te bieden voor de presentatie van onderwijs en onderzoek.
- Wij laten innovatie binnen Erfgoed ten goede komen aan de gehele bibliotheekorganisatie.
- Wij versterken de samenwerking met cultuur- en wetenschapsinstellingen in Amsterdam om de verbinding van de UvA en de HvA met de stad te vergroten.
- Bevordering van de zichtbaarheid van de resultaten van wetenschap en onderwijs kan nog beter via een nieuw opgezet research-informatiesysteem met daaraan verbonden een digitale publieke presentatie van de resultaten van iedere onderzoeker en docent.
- Wij ontwikkelen een nieuwe focus op gewenste acquisitie dan wel juist afstoting van objecten en bronnen ter versterking van de zichtbaarheid van de UvA en de HvA en de rol van de bibliotheek daarbij.
- Wij bouwen fondsenwerving uit, bijvoorbeeld door nauwere samenwerking met Bureau Alumnirelaties.

KPI profiel en imago

	2015	2016	2017	2018
€M eigen inkomsten Bibliotheken totaal	1.7	2.0	2.3	2.5
Aantal bezoekers musea/ deelnemers debatten	75.000	80.000	85.000	85.000

hoofdstuk 4

Uitvoering

4. UITVOERING

4.1. Producten en diensten in een nieuw financieel perspectief

Het nieuwe beleid van de Bibliotheek UvA/HvA gaat hand in hand met de noodzaak tot een realistische en beheersbare begroting in de komende jaren. Daarnaast gaat de bibliotheek, op verzoek van de UvA/HvA organisatie, in de periode 2016-2018 werken met een producten- en dienstencatalogus. Het is van belang te realiseren dat er in het verleden belangrijke keuzes gemaakt zijn ten aanzien van het in stand houden van omvangrijke (fysieke) collecties en er zijn aanmerkelijke vaste kosten verbonden aan dit bezit en de professionele verantwoordelijkheid hiervoor. Desalniettemin streeft de bibliotheek ernaar een catalogus op te zetten die het CvB, de faculteiten en domeinen een realistisch dienstenpakket aanbiedt met de daarbij behorende tarieven en financiering.

Het gelijktijdig realiseren van een beheersbare begroting én van een dergelijke catalogus is ambitieus.

Producten- en dienstenmodel

Op basis van de beschreven strategische keuzes van de Bibliotheek UvA/HvA zal het producten- en dienstenmodel opgebouwd worden volgens het volgende stramien:

- Collectiemanagement
- Zoeken en vinden
- Instructie
- Onderwijs ondersteuning
- Onderzoeksondersteuning
- Studiefaciliteiten
- Kennisdisseminatie en representatie

Wij voorzien een campusgericht producten-en dienstenpakket dat belangrijke voordelen heeft voor de gebruikers: het maakt het mogelijk om de dienstverlening dichtbij en mét klanten en gebruikers in te richten en laagdrempelige en efficiënte ondersteuning te bieden aan onderzoek en onderwijs.

Het is onze plicht om onze werkzaamheden zo efficiënt mogelijk in te richten om de kwalitatief hoogwaardige producten en diensten voor de gebruikers te blijven realiseren. Om dat te bereiken zullen wij onze huidige producten en diensten onder de loep nemen en ons telkens afvragen: kan dit anders georganiseerd worden? Is de huidige werkwijze de meest efficiënte? Kunnen wij dit product door centrale of misschien juist decentrale uitvoering kwalitatief versterken? Deze vragen zullen wij niet alleen dit jaar stellen maar elk jaar opnieuw, om zorg te dragen voor de gewenste flexibiliteit, diversiteit, effectiviteit en efficiency.

Binnen alle productgroepen zal uiteindelijk sprake zijn van een vast en variabel aanbod. Een groot aantal onderliggende processen is randvoorwaardelijk voor een goed functionerend producten- en dienstenpakket en dit zal verdisconteerd moeten worden in de tarieven.

De Bibliotheek UvA/HvA biedt ook producten en diensten aan die, in zekere zin, concurreren met andere aanbieders. Het is dan zaak om de wens van de klant goed te kennen en hier een scherp aanbod op af te stemmen. Ook zal de organisatie actief samenwerking opzoeken (publiek/publiek of publiek/privaat) met als doel het aanbod voor de klanten én gebruikers efficiënter en beter te maken.

Tarieven/financiering

De bibliotheek staat voor een transparante opbouw van de tarieven voor producten en diensten en daarmee wordt ook meer inzicht gegeven in de totale financiering voor de Bibliotheek UvA/HvA. Een beter inzicht in de opbouw van kosten ligt aan de basis van het vaststellen van de tarieven. Dit leidt tot nieuwe afwegingen hoe de Bibliotheek producten zo efficiënt mogelijk aan kan bieden. Dat is ook noodzakelijk

omdat de ambities van de Bibliotheek, zoals neergelegd in dit plan, ook uitgaan van financierbaarheid daarvan op basis van beschikbare en (mogelijk extern) te verwerven budgetten. Dat is alleen haalbaar door goede keuzes te maken in het aan te bieden pakket en in de meest efficiënte uitvoering daarvan. De eis om te komen tot een realistische en beheersbare begroting is echter niet alleen op deze wijze te vervullen. Om producten via nieuwe tarifiering aan te kunnen bieden moeten grote kostencomponenten als huisvesting (inclusief de opslag van interne lasten als IT- en facilitaire kosten) en personeel goed beheersbaar zijn. Voor wat betreft huisvesting kan het budget mogelijk naar beneden bijgesteld worden door het verder doorgroeien naar het campusmodel. De tarieven voor interne lasten zijn iets moeilijker beïnvloedbaar; hierover zal verder overleg binnen de UvA/HvA organisatie plaats moeten vinden. Om de kostencomponent 'personeelslasten' beheersbaar te maken zal de vaste kern van het personeel in de bibliotheek tot 2018 met circa 12% worden afgebouwd door middel van natuurlijk verloop via pensionering (ca. 26 fte tot en met 2018) en het vervolgens vooral intern opvullen van vacatures. Dit laatste kan bereikt worden door het stimuleren van mobiliteit binnen de gehele organisatie. Intensievere samenwerking door de organisatiedelen Erfgoed, UB en HB vergroot de mogelijkheden voor de mobiliteit en de mogelijkheid alle gebruikers in de UvA en HvA passende ondersteuning te bieden. Om fluctuaties in budget en vraag op te vangen zal daarnaast gewerkt worden aan een bredere flexibele schil in alle organisatieonderdelen. Tenslotte zal ook beleid worden geformuleerd ten aanzien van de gerichte inzet van stagiaires en vrijwilligers. Dit alles wordt onderdeel van een in 2015 op te zetten strategisch personeelsplan.

In 2018

- is de producten- en dienstencatalogus volledig operationeel;
- draait de Bibliotheek UvA/HvA mee in de SLA cyclus voor de diensten;
- is de begroting voor de bibliotheken op orde en beheersbaar;
- zijn maatregelen ten aanzien van kosten voor huisvesting, diensten en personeel voltooid.

KPI Bedrijfsvoering

Personeel
Duurzaamheid

2018

omvang PID – 12% in 2018
reductie m² in kantoor en depot

4.2. Consequenties voor de medewerkers

De diversiteit in behoeftes van onze brede doelgroep wordt weerspiegeld in de diversiteit in de deskundigheid bij medewerkers van de Bibliotheek UvA/HvA. Vanuit onze gezamenlijke competenties op het gebied van informatiedienstverlening, manier van werken en de inhoud van onze dienstverlening sluiten we direct aan bij de domeinen en faculteiten. Daarvoor zullen we zichtbaar en aanspreekbaar moeten zijn.

De 'embedded librarian' staat voor het beeld dat onze informatiespecialisten nastreven: direct samenwerken met docenten en onderzoekers, als collega in dezelfde ruimtes en direct inspeland op de informatiebehoefte. De 'embedded librarian' vertaalt, samen met collega's, de informatiebehoefte naar concrete diensten of producten, binnen de mogelijkheden van de bibliotheek.

In dit plan wordt een aantal strategische beleidskeuzes gemaakt, aansluitend bij de veranderingen in de bibliotheekomgeving. Deze ontwikkelingen in onze werkomgeving hebben ook gevolgen voor onze medewerkers. Een van de consequenties is bijvoorbeeld dat álle medewerkers, nog meer dan nu het geval is, meerdere rollen in de organisatie kunnen gaan vervullen. Zo kan, bijvoorbeeld, elke medewerker worden ingezet als projectmedewerker.

In het op te stellen strategisch personeelsplan zal invulling gegeven worden aan de gevolgen van deze ontwikkelingen: in-, door- en uitstroom, competentie management, verzuim en andere onderwerpen.

In 2018

Om met onze medewerkers dit beleidsplan met succes uit te kunnen voeren, laten wij in 2018 ontwikkeling zien op de volgende terreinen:

- onze gewenste uitstraling: professionaliteit en 'de klant voorop';
- de manier waarop we willen werken: heldere processen, aandacht voor kwaliteit in de hele keten en aanspreekgedrag;
- de kerncompetenties die we van onze medewerkers verwachten: klantgerichtheid, flexibiliteit en creativiteit, integraal denken en werken.

4.3. Samenwerking en netwerken

Bij de Bibliotheek UvA/HvA werken mensen die deel uitmaken van de UvA- en de HvA-gemeenschap. We werken intensief samen met studenten, docenten, onderzoekers en onze collega's bij de staven en diensten.

Wij werken ook nauw samen met onze zusterinstellingen. In Nederland zijn de universiteitsbibliotheken met de Koninklijke Bibliotheek verenigd in de UKB en de hogeschoolbibliotheken in de SHB. UKB/SHB (en SURF als partner) voeren gezamenlijk projecten uit, delen kennis maar ook concrete uitvoering. Onderhandelingen met uitgevers worden gezamenlijk gevoerd en de bibliotheken vormen zo een lobby voor veranderingen en verbeteringen in het aanbod van informatie.

Internationaal is de Bibliotheek UvA/HvA actief in relevante netwerken voor bibliotheken, archieven, erfgoed en musea. Wereldwijd weten bibliotheken en musea elkaar goed te vinden en nemen zij gezamenlijk deel aan vernieuwing van de informatievoorziening. De institutional repositories en Research Data Management zijn daar een goed voorbeeld van, evenals projecten als V.Must.net (Virtual Museum Transnational Network) voor de archeologische omgeving. Door middel van deze netwerken kunnen wetenschappelijke publicaties maar ook tentoonstellingen wereldwijd gedeeld worden.

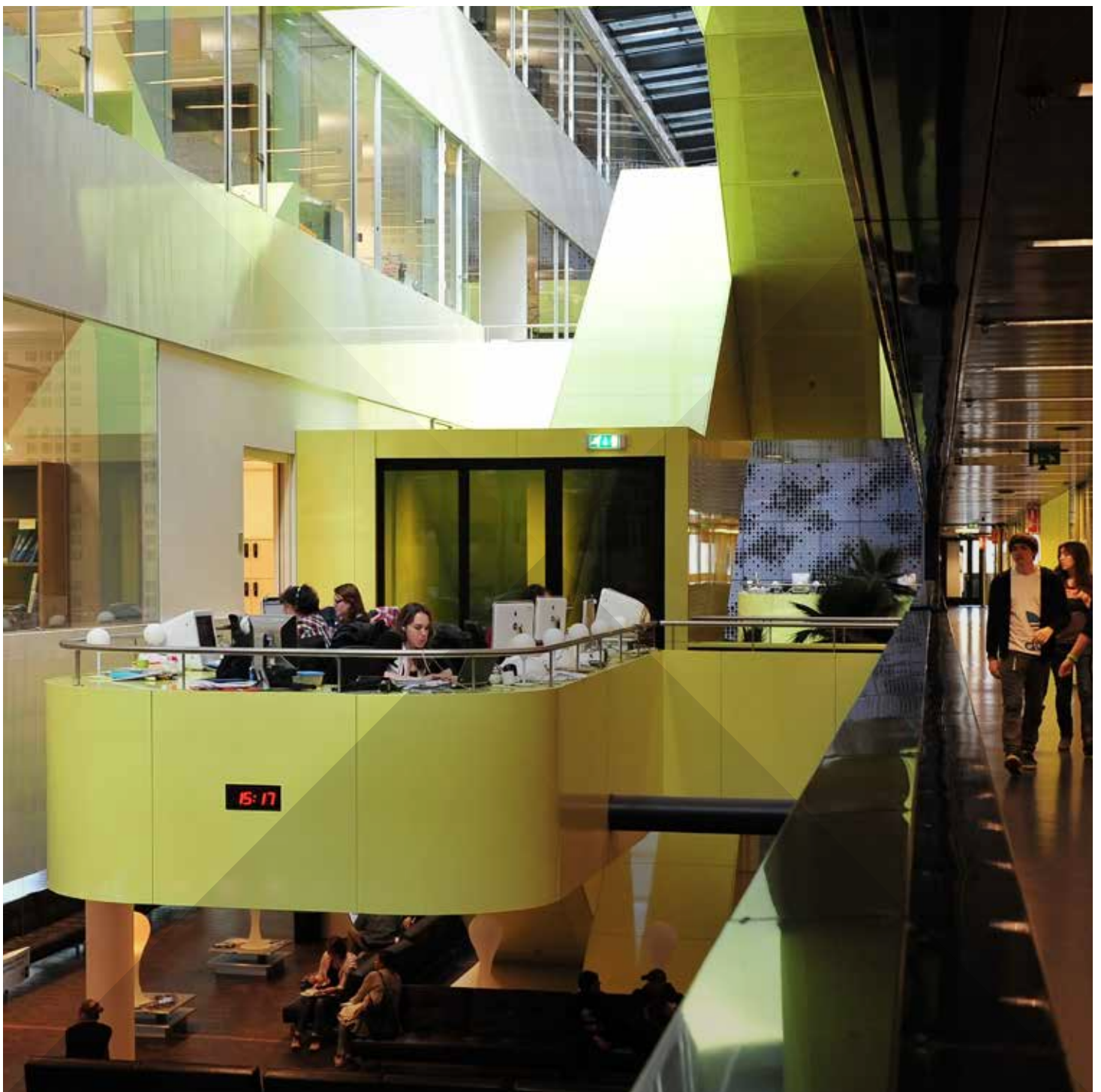
Verder werkt de Bibliotheek UvA/HvA samen met andere partners/subsidiegevers. In projecten in het kader van nationale of Europese subsidieprogramma's worden met financiering in de derde geldstroom vernieuwing, onderzoek en nieuwe dienstverlening ontwikkeld.

Amsterdam is een belangrijke context voor de UvA en de HvA en voor de Bibliotheek UvA/HvA. Met Allard Pierson Museum, Bijzondere Collecties en FLOOR, maar ook met bibliotheekvoorzieningen voor alumni en met AdamNet, draagt de bibliotheek bij aan het culturele en maatschappelijke leven in Amsterdam. We zoeken contact met andere instellingen in de stad op de vakgebieden waar de belangen van de UvA en de HvA liggen, zoals de creatieve industrie (De Waag Society, Pakhuis de Zwijger, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten).

Deze samenwerkingsverbanden en netwerken blijven wij onderhouden en, waar relevant voor onze klanten en gebruikers, uitbouwen.

hoofdstuk 5

Tijdpad 2015-2018: mijlpalen

5. TIJDPAD 2015-2018: MIJLPALEN

2014	2015	2016	2017	2018
Beleidsplan: bewust van wat ons te doen staat	Verbinding intern Eén organisatie die vorm geeft aan transparant werken	Verbinding met klant en gebruiker Transparantie is uitgangspunt	Verbinding met externe partijen versterkt	Activiteiten beleidsplan naderen voltooiing

-
- Beleidsplan 2015-2018 goedgekeurd door CVB inclusief kritieke prestatie indicatoren (KPI's)
  - Afstemming met instellingsplannen UvA/HvA
  - Convenant Bibliotheken met CvB op basis van instellingsplannen en KPI's
  - Producten/dienstencatalogus (PDC) + service level agreement (SLA) incl. tarieven
  - Aanzet sectorenplannen op basis van producten /dienstencatalogus
  - Aanzet strategisch personeelsplan 2015-2018
- Klanten werken met onze PDC en SLA - Begroting maken op basis nieuwe tarieven
  - Sectorplannen op basis van PDC uitgewerkt (2015)
  - Strategisch personeelsplan 2015-2018 goedgekeurd (2015)
  - Uitwerking per sector op basis strategisch personeelsplan (2015)
  - Uitwerking organisatiestructuur op basis van personeelsplan (2015)
  - Relatiebeheer /accountmanagement opstarten (-> 2017 gereed)
  - Start uitwerking één communicatiefunctie (-> 2016 gereed)
  - Start projectmanagement verbeteren (-> 2017 gereed)
  - Start vormgeven nieuwe Innovatiefunctie (-> 2018 gereed)
  - Campusprogramma met Sciencepark, Amstelcampus en REC (2015)
  - Start inrichten onderwijs- en onderzoeksondersteuning (->2016 gereed)
  - Start uitwerking gezamenlijke evenementenorganisatie (-> 2018 gereed)
  - Inventarisatie Erfgoed - en andere collecties - fysiek en digitaal (gereed)
- Verder werken aan activiteiten die in 2015 gestart zijn
  - Financiën via de tarievenstructuur nog beter op orde (->2018 gereed)
  - Plan voor Erfgoed digitaal op basis van 2015 inventarisatie
  - Opschonen Erfgoed en andere collecties op basis van 2015 inventarisatie
  - Start uitbouw fondsenwerving (->2017 gereed)
  - Plan voor versterking relatie met Amsterdam (->2017 gereed)
  - Start met project rond cultuur binnen de organisatie (->2018 gereed)

Dit beleidsplan is op hoofdlijnen kaderstellend voor de nog op te stellen activiteitenplanningen van de divisies en sectoren.

Het tijdpad geeft de doelstellingen voor de beleidsperiode 2015-2018 weer. In 2015 start het werken aan een organisatie die als één eenheid opereert inclusief de daarbij horende activiteitenplanningen. De integrale aandacht voor de wensen van de klant leidt in 2016 tot transparantie van tarieven, producten en diensten. 2017 zal gericht zijn op het versterken van onze externe relaties en de afronding van het plan in 2018. Elk jaar zullen we activiteiten starten, de activiteiten verschillen van aard en impact en soms hebben deze een doorlooptijd van meer dan één jaar. Dit impliceert dat we ook elk jaar mijlpalen uit het beleidsplan realiseren.

COLOFON

Redactie: Bibliotheek UvA/HvA

Beeld: Monique Kooijmans

Opmaak: Bas Kocken

'Kennis verder brengen' is een uitgave van de Bibliotheek UvA/HvA, Amsterdam.

© Bibliotheek UvA/HvA, Amsterdam, 2015.

www.uba.uva.nl | www.bib.hva.nl

